

[Finansministeren.]

m. v., forslag til lov om ændringer i lov om afgift på omsætningen af stærke drikke og i lov om beskatning af øl, forslag til lov om sukkerafgift og forslag til lov om ændring i lov om stempelafgift, således som disse lovforslag er vedtaget ved tredje behandling af folketinget i går.

Disse fire lovforslag er jo led i et større kompleks af lovforslag og andre foranstaltninger på forskellige områder, der har til samlet formål at skabe større balance i det økonomiske liv her i landet.

Under indtryk af store begivenheder i udlandet — først den engelske devaluering for halvandet år siden, dernæst Koreakrigen og sidst den i krigens kølvand følgende oprustningsbølge — er Danmarks økonomiske forhold jo blevet stærkt forrykket. Den vigtigste konsekvens for os af disse udenlandske begivenheder har været en voldsom stigning i vore importpriser, der efter engrosprisindekstet er steget med 40—50 pct. i de sidste halvandet år, medens eksportpriserne gennemgående er praktisk talt uforandrede.

Med uforandret import ville dette betyde en årlig forringelse af Danmarks betalingsbalance med ca. 1½ milliard kr. Dertil kommer, at vi ikke var kommet i balance endnu på det tidspunkt, da disse begivenheder indtrådte, så det er klart, at dette må medføre ganske overordenlig store vanskeligheder for Danmark.

Men den hårdt anspændte betalingsbalance er jo ikke det eneste problem, som er fulgt med de internationale begivenheder. Samtidig er inflationsproblemet — som vi kender så godt fra de seneste år — yderligere blevet skærpet. En stærk forhøjelse af importpriserne betyder i et land som Danmark med dets store udenrigshandel umiddelbart, at priserne her i landet kommer til at stige. Da vi har pristalsregulering af arbejdslønnen, fører dette til en stigning af arbejdslønnen, som så igen får priserne til at stige o. s. v. Kort sagt, inflationsbevægelsen er sat i gang. Dertil kommer, at selve den anspændte betalingsbalance, som gør, at vi i realiteten ikke har råd til den samme vareforsyning som tidligere, naturligvis bevirker, at spændingen mellem efterspørgslen og den mindskede varemængde i sig selv virker i retning af at presse lønninger og priser yderligere i vejret. Det har derfor været nødvendigt i november måned sidste år ved en række nye skatter og skatteforhøjelser at søge købekraften begrænset. Virkningerne af disse foranstaltninger vil utvivlsomt efterhånden gøre sig gældende,

selvom det ikke lykkedes, sådan som de politiske forhold er her i landet, at føre foranstaltningerne så meget i bund, som de burde have været.

Imidlertid er situationen siden november yderligere blevet skærpet, idet vore importpriser yderligere er steget meget betydeligt. Jeg skal blot minde om, at importprisindekset viste en stigning fra 414 i januar til 433 i februar måned, altså en stigning på 19 points i een måned, og stigningen i de to foregående måneder var af omtrent samme omfang. Regeringen har derfor fundet, inden rigsdagen skilles nu i foråret, at burde søge iværksat nye foranstaltninger. Herom har langvarige politiske forhandlinger i statsministeriet været i gang i februar måned. Det lykkedes ikke her at nå til enighed om noget samlet kompleks, og regeringen har derefter fremsat en række lovforslag til åben forhandling i det høje folketing.

De fire lovforslag, jeg her forelægger for det høje ting, hører til det, som er kommet ud af forhandlingerne i folketinget. Det vil være rimeligt, at jeg resumerer det samlede resultat af disse foranstaltninger.

For at begrænse inflationen søgte regeringen at opnå en samlet begrænsning af indkomsterne for de vigtigste samfundsgrupper. Det lykkedes kun delvis at gennemføre denne plan. Der er imidlertid i folketinget opnået enighed om visse foranstaltninger i så henseende. Der vil senere i det høje landsting blive forelagt forslag om en kornlov, som betydeligt formindsker indkomsterne for det større landbrug. Det er yderligere tanken at administrere prisloven sådan, at der opnås en række begrænsninger og tildels nedsættelser af avancerne, og det er hensigten ved forhandling med skibsfarten at sikre hjemførsel af visse vigtigere ting til reducerede eller fastlagte fragter.

Det havde været regeringens tanke til gengæld at lægge en bremse på lønudviklingen efter julipristallet. Det lykkedes ikke at opnå flertal herfor i det høje folketing, men det er klart, at de indtægtsbegrænsninger, som er pålagt erhvervene, i sig selv vil begrænse pristalsstigningen og dermed betyde en omend noget svag bremse på inflationen.

Vigtigere er det imidlertid at gøre noget med hensyn til betalingsbalancen, hvis udvikling jo kan blive farlig for Danmark, idet vor gæld til den europæiske betalingsunion kan blive større, end det er forsvarligt. Dertil kommer, at efterhånden som denne gæld vokser, nærmer vi os det tidspunkt, da vi skal indbetale dollars for en del af gældsstigningen, og vore dollar-